

Eindrapport

QUICK SCAN BESCHERMDE PLANT- EN DIERSOORTEN BEILEN-OOST

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

QUICK SCAN BESCHERMDE PLANT- EN DIERSOORTEN BEILEN-OOST

rapportnr. 2016.2413

november 2016

In opdracht van:
Rho adviseurs
Postbus 150
3000 AD ROTTERDAM

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl
I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2016.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 INLEIDING.....	2
1.2 HET PLANGEBIED EN DE PLANNEN	2
1.3 DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK.....	5
1.4 OPBOUW RAPPORT.....	5
2. BESCHERMDE PLANTEN- EN DIERSOORTEN	6
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	6
2.2 WET NATUURBESCHERMING	7
2.3 RODE LIJST	7
3. METHODE	8
4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING	9
4.1 FLORA	9
4.2 VLEERMUIZEN	10
4.3 OVERIGE ZOOGDIEREN	10
4.4 BROEDVOGELS.....	11
4.5 AMFIBIEËN	11
4.6 VISSSEN	11
4.7 REPTIELEN.....	11
4.8 OVERIGE.....	11
5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE.....	14
GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	15
BIJLAGEN	16
1. PLANGEBIED	17
2. BEGRIPPEN.....	18

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Er is het voornemen voor de realisatie van woningbouw ten oosten van Beilen (zie figuur 1 voor de globale ligging en bijlage 1 voor de exacte ligging en begrenzing). Het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten vormt een te onderzoeken aspect omdat met de plannen effecten kunnen gaan ontstaan op soorten die beschermd zijn via de Flora- en faunawet en per 1 januari 2017 via de Wet Natuurbescherming. Op grond hiervan is aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een verkennend veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten en om bij het eventueel voorkomen hiervan, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied Beilen-oost (rood).

1.2 Het plangebied en de plannen

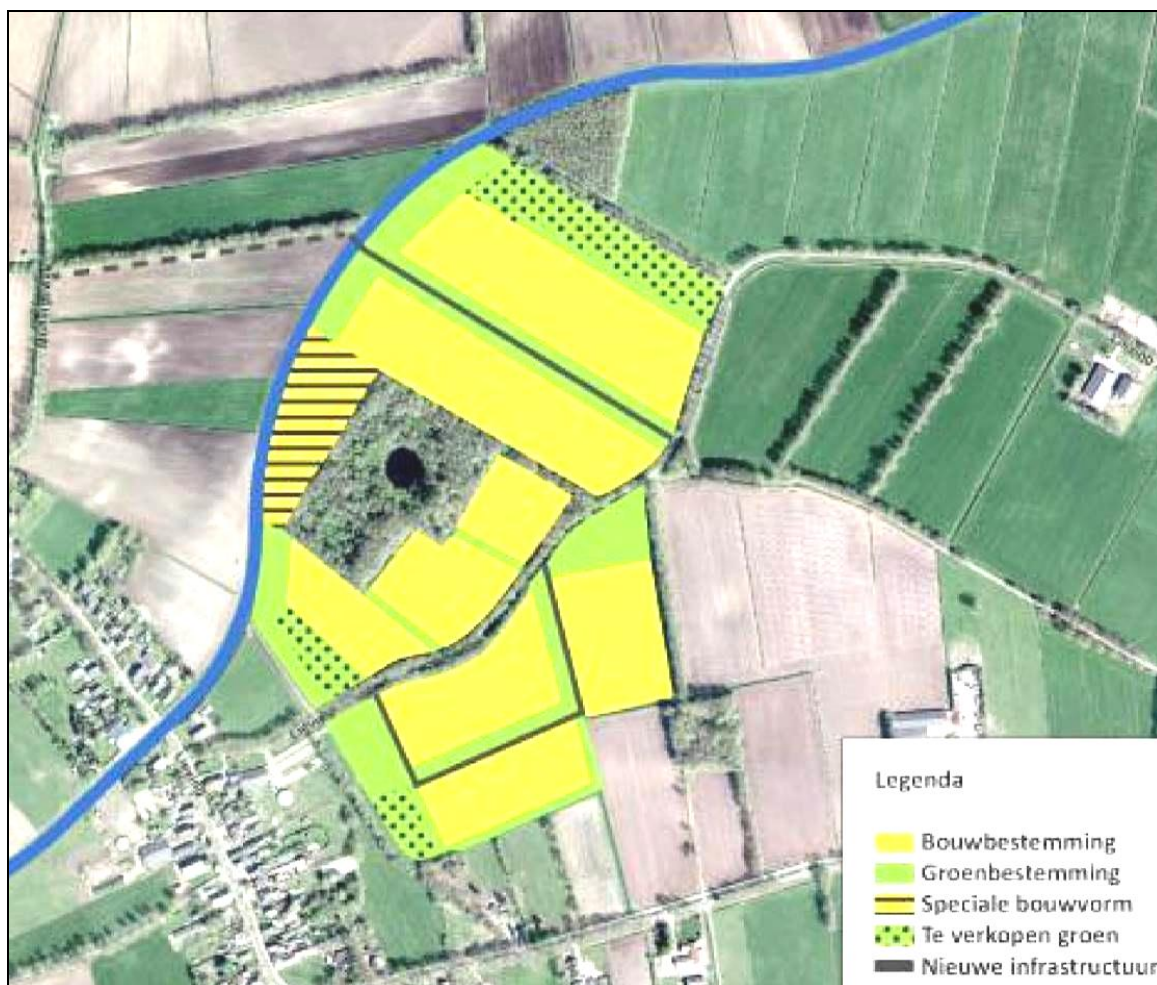
Het plangebied Beilen-oost is gelegen ten oosten van Beilen, tussen de beek Beilerstroom en de weg Living. Dit gebied bestaat uit een weidegebied. De randen naar de omgeving zijn scherp en worden gevormd door houtwallen, bossages en de Beilerstroom. Centraal in het plangebied is een Ven gelegen met rond het eigenlijke ven een bosstrook. Het plan is om alle opstallen te slopen en om woningbouw te realiseren. Direct ten noorden van het plangebied is een bosje te vinden. In het noordoosten is een kleine stal gelegen. Het plan bestaat uit de realisatie van de uitbreiding van het stedelijk gebied van Beilen. Hierbij wordt het ven ingepast in het plangebied. In figuur 2 wordt een beeld gegeven van het plangebied op dinsdag 18 oktober 2016.

Figuur 2. Foto-impressie van het plangebied.

Vervolg figuur 2. Foto-impresie van het plangebied.

Figuur 3. Impressie van de plannen.

1.3 Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de soortbescherming van planten- en diersoorten te verwachten zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven. Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten komen mogelijk voor ter plaatse van en in de directe omgeving van het plangebied?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde planten- en diersoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde planten- en diersoorten?

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de soortbescherming (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode (hoofdstuk 3).
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten (hoofdstuk 4).
- Een beoordeling van de effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 5).

In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte definities en afkortingen.

2. BESCHERMDE PLANTEN- EN DIERSOORTEN

2.1 Flora- en faunawet

In 1992 is de Flora- en faunawet geïntroduceerd ter vervanging van onder andere de Vogelwet en Jachtwet 1954. Deze wet is vanaf juli gefaseerd 1999 in werking getreden. In de Flora- en faunawet zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 een algemene vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

2.2 Wet natuurbescherming

Naar verwachting wordt 1 januari 2017 de Nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet integreert de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998 tot één wet. Deze wet implementeert tevens de Vogel- en Habitatrichtlijn en andere verdragen in het nationaal natuurbeschermingsrecht. Het bevoegd gezag wordt Gedeputeerde Staten van de Provincie(s) waar een project wordt gerealiseerd. Gedeputeerde Staten kunnen deze bevoegdheid ook overdragen conform lid 7 van deze wet. De nieuwe Wet natuurbescherming sluit aan bij de internationale kaders zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming richt zich dan ook primair op de bescherming van plant- en diersoorten die genoemd zijn in deze richtlijnen. Daarnaast zal een deel van de soorten van de Rode Lijst (zie paragraaf 2.3) worden beschermd via de Nieuwe Wet natuurbescherming. Tevens geldt voor alle soorten de algemene zorgplicht, zoals deze ook al geldt onder de Flora- en faunawet.

Indien een plan resulteert in negatieve beïnvloeding van een soort of soorten kan ontheffing worden verleend conform artikel 3.3 van de Nieuwe Wet natuurbescherming voor soorten van artikel 3.1 en 3.2 (Vogelrichtlijnsoorten). Ontheffing kan worden verleend conform artikel 3.8 van de Nieuwe Wet natuurbescherming voor soorten van artikel 3.4 en 3.6 (Habitatrichtlijnsoorten). De criteria voor ontheffingsverlening voor deze soorten zijn identiek aan die van de Flora- en faunawet omdat de ontheffingsgronden van de Vogel- en Habitatrichtlijn gelijk zijn gebleven. Het nationaal recht staat het niet toe om hiervan af te wijken.

2.3 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Tussen de Flora- en faunawet en de Rode lijsten bestaat geen formele relatie. Alleen op basis van "gunstige staat van instandhouding" kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden ten aanzien van mitigerende en compenserende maatregelen dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Dit artikel is derhalve ook gericht op het voorkomen van doden en verwonden van algemene soorten. Onder de Nieuwe Wet natuurbescherming zijn een aantal Rode lijst soorten gekomen. Op deze manier wordt nader invulling gegeven aan de bescherming van soorten die in aantal en/of verspreiding afnemen.

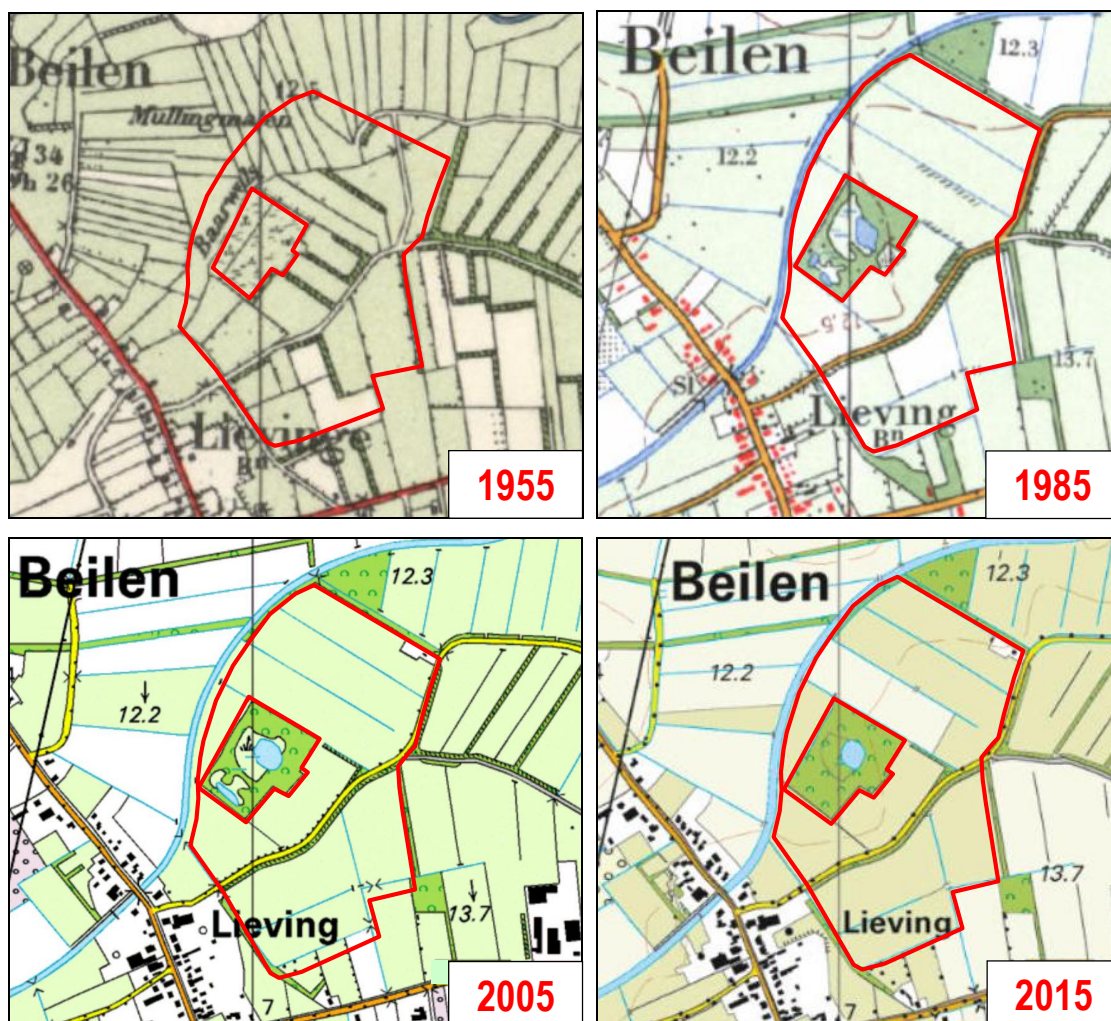
3. METHODE

Op dinsdag 18 oktober 2016 is een bezoek gebracht aan het plangebied Beilen-oost en de directe omgeving. Gedurende dit bezoek is dit gebied en de directe omgeving beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Dit vond plaats aan de hand van aanwezige ecotopen en sporen. Er is zeer beperkt gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens om het (potentieel) voorkomen van beschermde soorten te bepalen omdat deze via o.a. Waarneming.nl worden beheerd voor een veel groter gebied. Het gebied is gelegen in een tweetal kilometerhokken; 231-541 en het kilometerhok 232-541. Binnen deze kilometerhokken zijn voornamelijk relevante gegevens beschikbaar van vogels. Van deze waargenomen vogels is onduidelijk of het nestelende vogels zijn of doortrekkers. Overige waarnemingen worden tevens bewaard voor een groot gebied, namelijk eveneens op kilometerniveau zoals weergegeven op www.telme.nl. en op een nog groter schaalniveau in verspreidingsatlassen. Het plangebied is daarnaast niet representatief voor de omgeving rond het plangebied omdat het westelijk kilometerhok voor een deel bestaat uit bebouwing.

4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING

4.1 Flora

Het feitelijk plangebied bestaat grotendeels uit weiland dat begroeid is met engels raagrass. De oevers van de Beilerstroom en de randen van bossages en houtwallen worden geklept. Als gevolg van dit klepelen zijn deze vegetaties slecht tot zeer slecht ontwikkeld. Het ontbreekt in het plangebied derhalve aan beschermde plantensoorten. Gedurende het verkennend veldonderzoek werden dan ook geen beschermde plantensoorten of resten van beschermde planten aangetroffen. De ven in het plangebied heeft een hoge potentiële floristische waarde. Dit ven heeft een historische ontwikkeling. In de vorige eeuw liep de Beilerstroom ook direct langs het ven. De loop is verplaatst naar het westen. Deze verlegging is samen gegaan met kanalisatie van deze beek. In de loop van de decennia is het ven vervolgens dichtgegroeid en bebost. De ontwikkeling van de landbouw heeft hieraan bijgedragen als gevolg van drainage. In het noordelijk deel is echter nog steeds jaarrond oppervlaktewater gelegen met een brede moerasstrook. De moerasstrook gaat over van een kruidachtige moerasvegetatie naar moerasbos. De buitenrand wordt gevormd door elzenbos. Het bosje direct ten noorden van het plangebied heeft een veel kortere ontstaansgeschiedenis. In figuur 4 wordt een beeld gegeven van de landschapontwikkeling in en direct rond het plangebied sinds 1955.

Figuur 4. Impressie van de landschapontwikkeling in het gebied Beilen-Oost met de verandering van het ven.

Als gevolg van de relatief constante situatie en het zeldzame ecotoop is het mogelijk dat het ven floristisch van hoge waarde is. De zorgplicht van de huidige Flora- en faunawet en de Nieuwe Natuurwet is dan van toepassing. Daarnaast kunnen groeiplaatsen van de beschermde soorten (Nieuwe Natuurwet) en bedreigde soorten (Rode lijst), zoals lange zonnedauw en veenbloembies niet op voorhand worden uitgesloten. De ontwikkeling van Beilen-oost zou er aan kunnen bijdragen dat er meer verdroging op treed en het veen meer geïsoleerde komt te liggen. Op grond hiervan kan het voorkomen en effecten op beschermde plantensoorten niet op voorhand worden uitgesloten.

4.2 Vleermuizen

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen zoals kolonie-, paar- en overwinteringsplaatsen kan niet worden uitgesloten. In de bomen in het ven en langs de weg Lieving zijn meerdere gaten of openingen vastgesteld die in potentie geschikt zijn als kolonie- en/of paarplaats van boombewonende vleermuizen zoals de ruige dwergvleermuis en watervleermuis. In de stal ontbreekt het aan gaten waarin gebouwbewonende vleermuizen zich kunnen ophouden. Externe effecten zoals licht en geluid kunnen deze verblijfplaatsen nadelig beïnvloeden. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

De weg Lieving, de Beilerstroom en de randen van bossages en houtwallen zijn doorgaande lijnvormige landschapselementen waardoor vliegroutes niet kunnen worden uitgesloten. Externe effecten zoals licht kunnen deze routes nadelig beïnvloeden. Negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

De Beilerstroom heeft zijn oorsprong op het Drents Plateau tussen Orvelte en Westerbork. Bij Westerbork heet het riviertje de Westerborker stroom en vervolgens krijgt het voor Beilen de naam Beilerstroom. De beek of inmiddels smalle rivier buigt ten zuiden van Dieverbrug naar het zuiden en heeft dan als naam de Oude Vaart of de Oude Smildervaart. De Beilerstroom is derhalve een doorgaand kenmerkend hysterisch landschapselement. Kenmerkende hysterisch landschapselementen kunnen een onderdeel zijn in een migratieroute van vleermuizen. Externe effecten zoals licht kunnen deze routes nadelig beïnvloeden. Negatieve effecten op migratieroutes van vleermuizen kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Met de realisatie van de plannen zal het gebied niet negatief van vorm veranderen, gelet op de foerageermogelijkheden van vleermuizen. Het plangebied met engels raaigras zal worden omgevormd naar een groen woongebied. Externe effecten zoals licht kunnen foeragerende vleermuizen langs de bosranden en houtwallen echter nadelig beïnvloeden. Negatieve effecten op foerageermogelijkheden van vleermuizen kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

4.3 Overige zoogdieren

Plaatselijk bevindt zich in het plangebied, veldmuis, mol en haas. Voor deze algemene soort bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Dit ontheffingenbeleid wordt voortgezet onder de Nieuwe Natuurwet. Het plangebied is daarnaast geen essentieel foerageergebied voor dassen of andere matig of zwaar beschermde zoogdieren. De oevers van de Beilerstroom zijn geen leefgebied voor de waterspitsmuis omdat deze oever steil zijn en geen dichte kruidachtige vegetatie bezitten. Effecten op matig of zwaar beschermde zoogdieren worden derhalve uitgesloten.

4.4 Broedvogels

Het voorkomen van broedvogels in de in de bossages en houtwallen is mogelijk in de vorm van winterkoning, houtduif, fitis, tjiftjaf, winterkoning, merel en zanglijster. In verband met het voorkomen van deze algemene broedvogels in de directe omgeving is het noodzakelijk dat wordt gewerkt op een manier in het broedseizoen dat vogels niet worden beïnvloedt (rustig werken). Het plangebied is geen leefgebied voor weide- en akkervogels als gevolg van de ligging en het landgebruik.

Het bos rond het ven en het noordelijk bosje zou nestplaatsen van ransuil, buizerd en sperwer kunnen herbergen. Mogelijk broed ook havik in de bosschages. De Flora- en faunawet ziet toe op de bescherming van gebruikte nesten en nesten die jaarrond of jaarlijks worden gebruikt; deze zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Sinds de zomer van 2009 heeft het bevoegd gezag inzake de Flora- en faunawet een indicatieve lijst met jaarrond beschermde vogels gepubliceerd (LNV, 2009). De verblijfplaatsen van deze vogels zijn ook buiten het broedseizoen beschermd via de Flora- en faunawet (LNV, 2009). Op deze lijst staan de ransuil, buizerd, sperwer en havik als soorten met vaste rust- en verblijfplaatsen. Externe effecten zoals licht, geluid en optische verstoring kunnen nesten en eieren van deze vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen nadelig beïnvloeden. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten. Het is aannemelijk dat het beleid van de vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels wordt voortgezet onder de Nieuwe Natuurwet omdat de Vogelrichtlijn richtinggevend hierin is. De stal in het noordoosten is geen leefgebied voor broedvogels.

4.5 Amfibieën

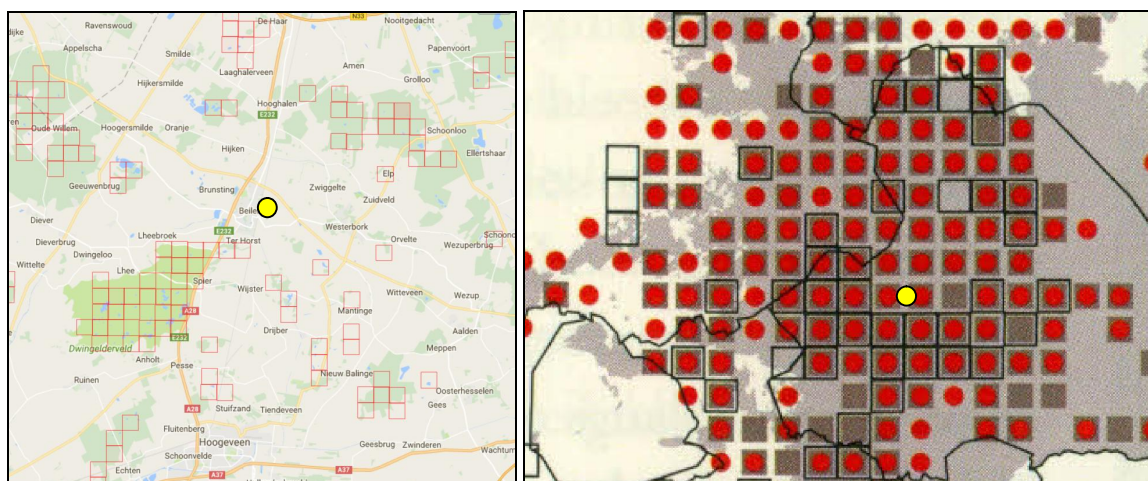
Het ven is een uitermate geschikt leefgebied voor verschillende soorten amfibieën. Op basis van regionale verspreiding komen bruine kikker, grote groene kikker, kleine watersalamander en gewone pad voor. Deze soorten zijn licht beschermd en niet bedreigd. Voor deze licht beschermde soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Dit ontheffingenbeleid wordt voortgezet onder de Nieuwe Natuurwet. Op basis van regionale verspreiding is er daarnaast een kans op het voorkomen van de zwaar beschermde heikikker (zie figuur 5). De kikker wordt ook weer beschermd via de Nieuwe Natuurwet. Het is mogelijk dat deze kikker leefgebied heeft in het ven. Er is daarnaast een zeer kleine kans op het voorkomen van de alpenwatersalamander. Als gevolg van de extra barrièrewerking van het plan Beilen-oost, kunnen effecten niet op voorhand worden uitgesloten.

4.6 Vissen

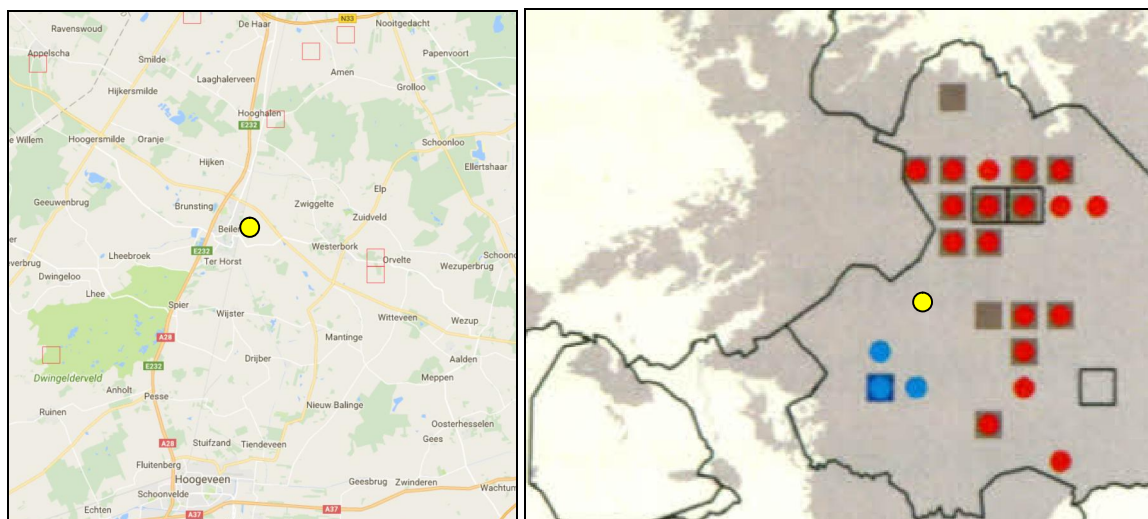
Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied Beilen-oost, wordt het voorkomen van beschermde vissen uitgesloten. Het plan zal ook niet van wezenlijke negatieve effecten zijn op vissen. Het groen langs de Beilerstroom zal worden versterkt.

4.7 Reptielen

Gezien de verspreiding van reptielen (zie Ravon.nl, Creemers & Delft (1999), kan de aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten.

Figuur 5. Verspreiding van de heikikker volgens waarneming.nl (links) en Creemers & Delft (1999) ten opzichte van Beilen-oost (geel).

Figuur 5. Verspreiding van de alpenwatersalamander volgens waarneming.nl (links) en Creemers & Delft (1999) ten opzichte van Beilen-oost (geel).

4.8 Overige

Een tweetal vlinders die beschermd gaan worden via de Nieuwe Natuurwet kunnen in potentie voorkomen in het ven en directe omgeving van Beilen-oost. Deze soorten zijn tevens bedreigd volgens de Rode lijst. Het betreft de grote weerschijnvlinder (*Apatura iris*) en het veenhooibeestje (*Coenonympha tullia*). De grote weerschijnvlinder is tot voor kort een zeldzame standvlinder met nog slechts enkele populaties in Twente, de Achterhoek en Noord-Brabant. Sinds de eeuwwisseling breidt hij zich echter weer uit en wordt op steeds meer plekken gezien, zoals in laagveenbosjes in NW Overijssel en ZO Friesland (www.vlindernet.nl). De soort leeft in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen.

Het veenhooibeestje is een uiterst zeldzame standvlinder die nog slechts voorkomt op vier plaatsen in Drenthe en Zuidoost-Friesland. De soort leeft in voedselarme plaatsen in moerassen, veengebieden, natte heiden en verveende randen langs heidevennen.

Als gevolg van de extra barrièrewerking e.d. van het plan Beilen-oost die invloed kan hebben op deze vlinders, kunnen effecten niet op voorhand worden uitgesloten.

Gezien de huidige aanwezige ecotopen kan de aanwezigheid van beschermde geleedpotigen en mollusken (o.a. brede geelgerande waterroofkever en zeggekorfslak) worden uitgesloten.

5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Er is het voornemen voor de voor de realisatie van woningbouw ten oosten van Beilen. Deze activiteit zou samen kunnen gaan met effecten op beschermde planten- en diersoorten. Op grond hiervan is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten.

Er is vastgesteld dat er algemene kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën kunnen voorkomen in en direct rond het plangebied. Voor deze soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Dit ontheffingenbeleid wordt voorgezet onder de Nieuwe Natuurwet. Daarnaast komen er algemene broedvogels voor. In verband met het voorkomen van deze algemene broedvogels wordt aangeraden om te werken buiten het broedseizoen of op een manier dat de vogels niet tot broeden komen.

Verder kan het voorkomen van beschermde planten, vleermuizen, broedvogels met vaste rust- en verblijfplaatsen (ransuil, buizerd, sperwer en havik), amfibieën (heikikker en alpenwatersalamander) en vlinders (grote weerschijnvlinder en veenhooibeestje) niet worden uitgesloten, effecten op deze soortgroepen kunnen dan ook niet worden uitgesloten. Op grond hiervan is een gerichte veldinventarisatie van belang om eventuele effecten en maatregelen op een adequate manier in te kunnen schatten. Pas na afronding van deze inventarisatie kan worden bepaald of verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet c.q. de Nieuwe Natuurwet worden overtreden en of ontheffing is vereist.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Literatuur

- Bink, F.A., 1992. Ecologische Atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar. V. van, Smeenk, C., Thissen, J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV 1-336.
- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, VZZ, Nijmegen, 1-348.
- Creemers, R., Delft, J., 1999. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV-Uitgeverij.
- Creemers, C.M., Delft, J., 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nijmegen, 1-476.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Gerstmeier, R., Romig, T., 1997. Zoetwatervissen van Europa, Tirion, Baarn, 1-368.
- Hustings, F., Vergeer, J.W., Eekelder, P., 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, SOVON, Beek-Upbergen, 1-584.
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W., 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV, Utrecht, 1-260.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Nie, H.W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem, 1-151.
- Spikmans, F, Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.

Website

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

1. PLANGEBIED

2. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoervleermuis waarbij het in april valt (vroeg voorjaar). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa versa (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolokatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Vorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwemt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601